

Työhön yksilöllisen polun kautta – ammatillinen tutkintokoulutus osana sosiaali- ja terveysalan työvoimatarpeen ratkaisua

Vetoa hoivaan - loppuseminaari 1.11.2023,
Heli Tirri

Työvoimatarpeen kasvu sote-alalla näkyy eri tahoilla

- Työpaikoilla esiintyy mm. työtehtävien uudelleen järjestelyjen pohdintaa, opiskelijatyökavereiden määrän kasvua (oppisopimukset yms.), ohjattavien määrän lisääntymistä, sijaisten tarvetta jne.
- Opiskelijat tekevät opintoja ja töitä usein rinnan / ovat oppisopimuksessa tehtäviä samalla opetellen. Toisaalta töihin pääsee usein aiemmin kuin ennen.
- Toisen asteen oppilaitoksissa opiskelijat ovat työvaltaisissa toteutuksissa (yleensä oppisopimus), soveltuvuustestejä poistetaan, opiskelijamassat suurenevat, tukitoimien tarve ja myös tarjonta kasvaa, on hankkeita, työelämäyhteistyötä jne.

→ VOIKO AMMATILLINEN KOULUTUS, JOUSTAVAT POLUT JA OPINNOLLISTAMINEN OLLA OSA SOTEN TYÖVOIMATARPEEN RATKAISUA

Pohjana esitykselle: Ammatillinen koulutus on säänneltyä, mutta joustavaa

---

Toisaalta

- Valtakunnalliset tutkintojen perusteet, OPH:n määräys
- Jokaisessa tutkinnon osassa ammattitaitovaatimukset ja arviointikriteeristö
- Arviointi julkisen vallan käyttöä, mahdollisuus pyytää tarkistusta arvioijilta ja jopa oikeuksia työelämätoimikunnilta
- Todistuksia annetaan myytävän koulutuksen ulkopuolella vain tutkinnon osista tai tutkinnoista

Toisaalta

- Tutkintoja voi tehdä tutkinnon osittain
- Tutkinnon osat vastaavat työelämän tehtäviä
- Suorituksia voi tehdä tutkinnon osa kerrallaan ja eri tutkinnoista
- Osaaminen ratkaisee, ei opiskelutunnit tms. (vrt. suorituksissa osp vs. op / ov)
- Opiskelutavat ovat joustavia ja tukitoimia on hyvin monenlaisia

Ammatillinen koulutus vastaa työelämän tehtäviä

Työelämän osaamistarve	Esimerkki tutkinnosta, jossa on erillinen tutkinnon osa tätä osaamistarvetta tukemaan	Tutkinnon osa, joka soveltuu tähän esimerkkitutkintoon
Projektiosaaminen	Vanhustyön erikoisammattitutkinto	Projektipäällikkönä toimiminen - tutkinnon osa
Suunhoidon perusosaaminen sote-alan työntekijöille	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	Suun hoito eri asiakasryhmille -tutkinnon osa
Saattohoito	Vanhustyön erikoisammattitutkinto	Saattohoitotyö, kuoleman kohtaaminen ja läheisten tukeminen – tutkinnon osa
Asiakkaan kodin puhtauden ylläpito	Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto	Kotisiivouspalvelut - tutkinnon osa
Kotona asuville palveluita tarjoavien yrittäjien pikkutöihin liittyvä korjausosaaminen	Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto	Rakennustekniset korjaustyöt - tutkinnon osa
Mielenterveyden ja päihteettömyyden tukemisen perusosaaminen	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	Mielenterveys- ja päihdetyö eri asiakasryhmille – tutkinnon osa

Esimerkkejä työelämän osaamistarpeista ja niihin vastaavista tutkinnon osista perustuen tutkintojen perusteisiin.

Heli Tirri

Osaaminen keskiössä

- Ammatillisen koulutuksen tutkinnot ovat osaamisperusteisia tutkintoja ja myös suoritukset perustuvat osaamistasoon.
- Osaaminen osoitetaan näytöissä.
- Aiempaa osaamista tunnustetaan myös opintojen henkilökohtaistamisessa. Sitä kuitenkin tunnustetaan (vrt. näyttö ja suoritus) tutkintotodistukseen nojautuen. Yleensä vaaditaan näyttö.
- Osaamisen hankintatapa ei ole olennaista, vaan
  - 1. henkilön osaamisen sisällöllinen vastaavuus suhteessa kyseiseen tutkinnon osaan ja sen ammattitaitovaatimukseen sekä
  - 2. henkilön osaamisen taso suhteessa kyseisessä tutkinnon osassa vaadittavaan osaamistasoon.

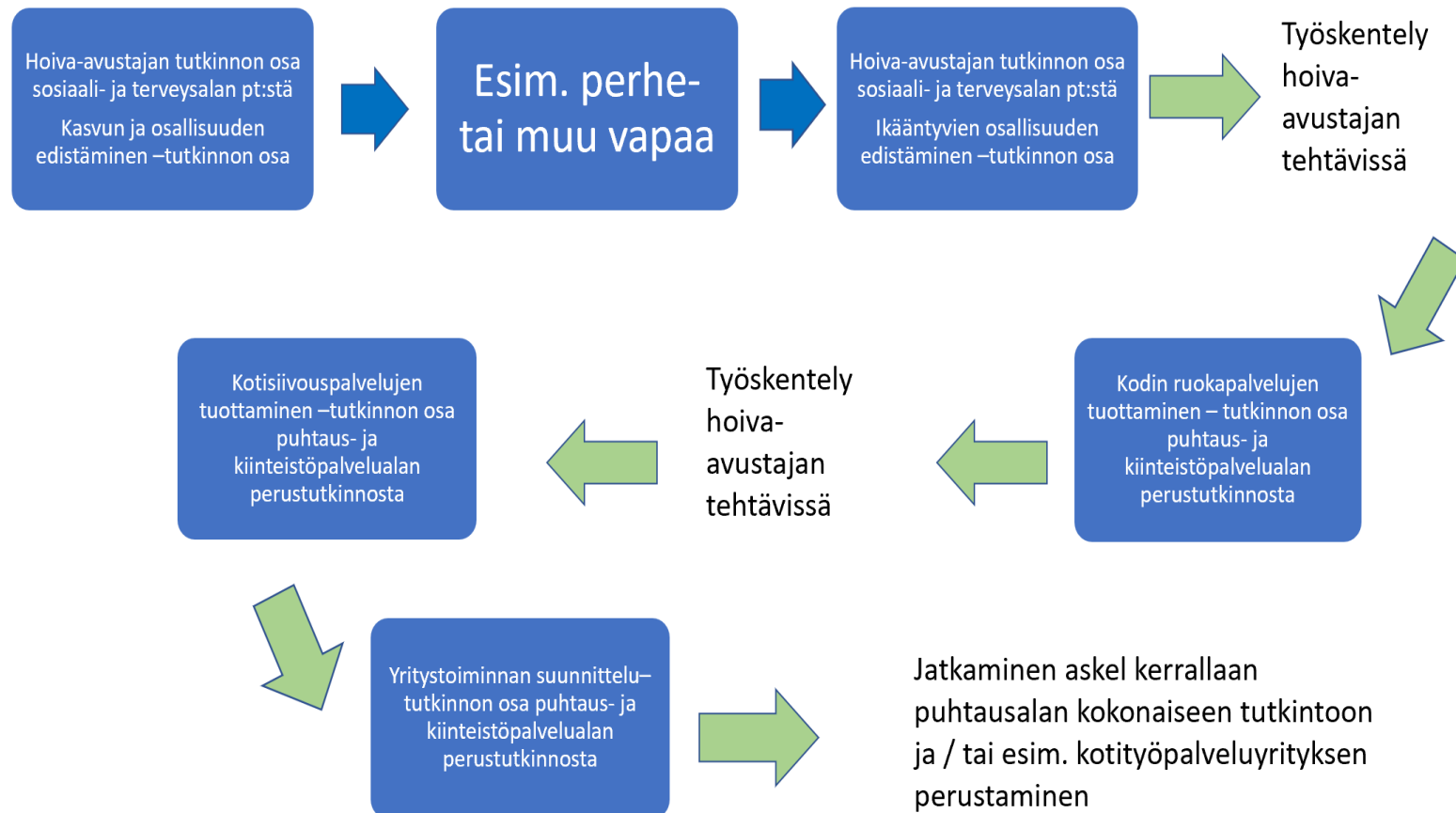
Esimerkkipolku hoiva-avustajaksi ja mahdollisia jatkokolkuja siitä eteenpäin. Tutkinnon osat 10/23 voimassa olevista tutkinnon perusteista.

Polut työelämään ovat yksilöllisiä

Polut työelämään ovat yksilöllisiä

Esimerkkipolku. Hoiva-avustajan kautta kotityöpalveluyrittäjäksi.

Ammatillinen koulutus, osaamisperusteisuus, arviointi näytöissä ja tukitoimet antavat muitakin joustavia mahdollisuuksia

---

- Koulutusta ei vaadita, jos osaaminen on hyväksytyn suorituksen vaatimalla tasolla → Mahdollisuus hakeutua pelkkään näyttöön.
  - Jotta saa todistuksen tutkinnon osasta / tutkinnosta, on osoitettava osaamisensa näytössä.
- Yleensä on tarve ainakin jonkinlaiseen koulutukseen ja ensin mennään sinne (lyhyempään / pidempään). Tällöin vasta koulutuksen jälkeen on näyttö.
- Koulutuksen aikana voi saada erilaisia tukitoimia. Näitä ovat esim. erityinen tuki, opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot, vastuuhjaajan tuki sekä, oppilaitoksesta riippuen, erilaiset yleiset pajat esim. digitaalisuuden tai rästisuoritusten tukemiseen.

Kun osaamisen näyttö tai koulutus kiinnostaa

- ...tärkeää on ottaa yhteyttä ammatilliseen oppilaitokseen. Haetaan yhdessä tapa todentaa osaamista tai sopiva koulutus sinulle, työntekijällesi tai työyhteisössäsi asiaa harjoittelevalle.
- Esedussa sivusto www.esedu.fi auttaa eteenpäin. Myös hakupisteiden yhteystiedot löytyvät sieltä.

